

Radioaktivní mrak zasáhl Česko ještě před Černobylem. Přišel z Británie

Foto: Johannes Plenio / Creative Commons / pexels.com

Ilustrační foto

Atomová elektrárna je dnes nepostradatelným zdrojem při výrobě elektrické energie. Dokáže být také ale pěkně nebezpečná. Když došlo v 80. letech k výbuchu v Černobyli, byla to katastrofa. Radioaktivita se ale dostala do Evropy už o mnoho let dříve.

Teprve poté, co byly Američany za druhé světové války shozeny atomové bomby na japonskou Hirošimu a Nagasaki, si svět uvědomil, o jak mocnou zbraň se jedná a jak nebezpečné dokáže jádro být. Při provozu atomových elektráren se tak postupuje s největší opatrností, pokud by totiž došlo k jejich poškození a následnému výbuchu, mohlo by to mít zničující dopad na široké okolí.

Výbuch v jaderné elektrárně v Černobyli v 80. letech je toho důkazem. Radioaktivní mrak se dostal prakticky nad celou Evropu. A my se tenkrát vůbec nebáli vyjít ven, někteří z nás se dokonce opalovali, protože nám byla tato nehoda zprvu zamlčena. Byli jsme tak vystaveni radioaktivnímu záření, které mohlo mít negativní dopad na naše zdraví. Jenže tehdy to překvapivě nebylo poprvé, co se dostal radioaktivní mrak nad Evropu.

To tehdy v roce 1957 vypukl požár ve Windscaleském jaderném zařízení, které se nachází na britských ostrovech poblíž obce Seascale. Při tomto požáru se do ovzduší dostal radioaktivní materiál v takovém množství, že se dodnes jedná o nejhorší jadernou katastrofu ve Spojeném království. Stejně jako nás tehdy nikdo nevaroval, varování nebyli ani samotní Britové. O tom, že by k úniku jaderného materiálu došlo, se mlčelo.

Konstrukční chyby byly na tomto jaderném zařízení ale patrné již před nehodou. Už při běžném provozu se ventilací dostávalo do ovzduší mnoho radioaktivních látek. Pro okolí to však nebylo nebezpečné, na zdraví byli ohroženi zejména zaměstnanci.

Tehdy se reaktory nepřiměřeně rozžhavyly a nebylo možné je zchladit. Přestože se zaměstnanci snažili katastrofě předejít různými způsoby snižování teploty, pomohlo až úplné uzavření ventilace. Do té doby ale ventilace fungovala naplno a do ovzduší se dostalo extrémní množství radioaktivních látek, včetně těch nejnebezpečnějších, které mohou v lidském těle způsobovat rakovinu.

Co se dělo po této havárii, nad tím zůstává rozum stát. Nebyla nařízena žádná evakuace, lidé nebyli varováni. Jediné, o co v tu chvíli šlo, bylo nehodu ututlat. Jediné, co úřady nařídily, byla likvidace kravského mléka v okruhu neuvěřitelných 500 kilometrů čtverečních. Podrobnější informace o incidentu vyšly najevo až později.

Ten den zemřelo ve Windscale minimálně 100 lidí, odhaduje se však, že jich mohl být až dvojnásobek. Radioaktivní mrak vítr odvál nad kontinentální Evropu, kde se ještě několik dní vznášel. Zdraví lidí tak bylo opět ohroženo, aniž by o tom věděli.

Právem je tak incident ve Windscale označován jako britský Černobyl. Přestože rozsah katastrofy nebyl tak velký, spojuje je snaha celou věc před světem i před občany své země zamlčet.

Zpracováno na základě: